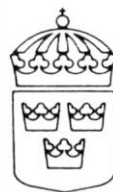

Motion till riksdagen

1988/89:Sf524

av Maria Leissner (fp)

Rätt till asyl för vissa homosexuella

Mot.
1988/89
Sf524—532

En majoritet av världens befolkning lever i länder som kännetecknas av diktatur, terror och förtryck. Varje land är dock specifikt. Sätten att förtrycka, liksom orsakerna till förtrycket är många.

Sverige tar enligt 3 § Utlänningslagen emot flyktingar om "han känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av sin ras, nationalitet, tillhörighet till en viss samhällsgrupp eller på grund av sin religiösa eller politiska uppfattning — — —." "Med förföljelse avses sådan i andra stycket angiven förföljelse som riktar sig mot utlänningens liv eller frihet eller som annars är av svår beskaffenhet (politisk förföljelse)."

Utlänningslagen 3 § inleds med meningen "En flykting skall inte utan synnerliga skäl vägras fristad i Sverige, om han behöver sådant skydd."

En grupp som uppfyller tankegångarna bakom definitionen, men som inte har samma rättsliga skydd som andra förtryckta grupper är de homosexuella. I ett stort antal länder förtrycks människor på grund av sin homosexualitet, ett förtryck som ofta är värre än förföljelse av religiösa och politiskt oliktankande.

Några exempel på länder där homosexualitet är helt förbjudet i lag:

Algeriet	(fängelse tre år)
Cypern	(fängelse fem år)
Indien	(böter och fängelse upp till livstid)
Irland	(fängelse upp till livstid)
Jamaica	(fängelse tio år)
Kuba	(böter och fängelse upp till 20 år)
Libyen	(fängelse tre till fem år)
Marocko	(böter och fängelse mellan sex mån och tre år)
Moçambique	(fängelse tre år för män, kvinnor inte straffbart)
Pakistan	(spöstraff och fängelse upp till livstid)
Rumänien	(fängelse fem år)
Sri Lanka	(fängelse tio år)

Den värsta formen av förtryck och förföljelse mot homosexuella ägde rum i Iran i samband med shahens fall och ayatollah Khomeinis återkomst då åtskilliga homosexuella avrättades, stenades eller piskades till döds. Idag är förtrycket mer reglerat. På inte mindre än 29 punkter i den iranska brottsbalken berörs homosexualitet, och föreskrivs straff. Varje tendens eller möjlighet till sexuella eller känslomässiga kontakter straffas hårt. Således är det exempelvis straffbart om två män sover under samma lakan, utan

att vara släkt med varandra. Om två homosexuella män träffats eller lärt känna varandra genom en tredje person, är denne straffbar. Ömhet och kroppskontakt straffas med 100 piskslag. Sex är förenat med dödsstraff.

Även om förtrycket inte är lika utstuderat som i fallet Iran, förekommer det i alltför många länder. Överallt i världen utsätts homosexuella för alltifrån tyst diskriminering till öppen sådan oavsett lagstiftning.

I Österrike är det t.ex. förbjudet att bilda organisationer för homosexuella, i Spanien registrerar polisen homosexuella och homosexuellas handlingar. I Storbritannien är det — fr.o.m.1988 — förbjudet att säga något positivt om homosexuella i skolor och förbjudet för t.ex. kommuner att ge stöd till de homosexuellas organisationer.

Möjligheten för homosexuella att få stanna i länder dit de flyr är begränsad, ofta därför att de allra flesta länder diskriminerar dem i sin lagstiftning. Därför behövs det ett svenskt initiativ på internationell nivå för att lösa dessa frågor. Den holländska riksdagen har uttalat sig för att homosexualitet skall ligga till grund för flyktingstatus.

Representanter för den holländska regeringen har också officiellt uttalat sig för internationellt initiativ i denna fråga. Det borde också Sveriges riksdag göra.

Det finns all anledning att betrakta homosexuella som flyktingar om de i övrigt uppfyller kraven på flykting. Tyvärr saknas dock denna möjlighet i den svenska lagstiftningen. Homosexualitet skulle kunna gå in under begreppet förföljelse på grund av "tillhörighet till en viss samhällsgrupp". Men enligt riksdagen är detta inte aktuellt. Enligt ett betänkande från socialförsäkringsutskottet (SfU 1983/84:30 s.13 f), godkänt av riksdagen, anförde man följande:

"Enligt utskottets uppfattning kan ett uttalande om att 3 § skall kunna konstituera flyktingskap för homosexuella knappast anses överensstämma med intentionerna bakom bestämmelsen."

Homosexuella har, trots sin dokumenterat utsatta och förtryckta situation i många av världens länder, inte samma möjligheter till asyl som människor förtryckta av andra orsaker har. Det saknas en ordentlig lagstiftning på detta område.

Utredningen "Homosexuella och samhället" (SOU 1984:63) har tagit reda på den praxis Sverige använder i fråga om asyl för homosexuella, då de inte omfattas av aktuell lagtext.

Utredningen har i en skrivelse till statens invandrarverk (SIV) försökt utröna detta. Utredningen skriver:

Enligt SIV:s uppfattning torde inte heller 6§ utlänningslagen (1980:376) kunna tillämpas när någon, för att erhålla uppehållstillstånd, åberopar risk för förföljelse på grund av homosexualitet. I sådana fall torde det snarast bli en fråga om tillämpning av begreppet humanitära skäl i 31§ 2 p. utlänningsförordningen (1980:377).

SIV framhåller, att verket inte, vid en bedömning av frågan om humanitära skäl föreligger eller inte, är bundet till formella straffbestämmelser i vederbörandes hemland utan fritt kan bedöma en persons totala situation. SIV

stryker också under, att det måste göras sannolikt att den sökande skulle drabbas av allvarliga svårigheter om han återsänds till sitt hemland. Några generella termer om vilken grad av svårigheter som skulle krävas för att få stanna här kan knappast ställas upp utan det torde enligt SIV bli en bedömning i det enskilda fallet.

Enligt svensk lagstiftning och praxis är asylsökande homosexuella således rättslösa. Det är upp till handläggares godtycke, personliga värderingar och intresse om asyl beviljas eller inte. Ett klargörande i den svenska utlänningslagen är nödvändigt för att skapa rättssäkerhet för denna grupp människor.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär ett förslag om en sådan ändring i utlänningslagen beträffande homosexuellas rätt till asyl som anges i motionen,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om internationellt initiativ i fråga om homosexuella flyktingar.

Stockholm den 25 januari 1989

Maria Leissner (fp)